

ספר חסידים סימן יח

בערב סמוך לזמן התפלה לא יקח אדם ילד בחיקו שמא יטנף את בגדיו. וא"ת יכבסם במים אעפ"כ לא ינקם כבתחילה. ועוד שמא בעוד שיחפש אחר המים תעבור שעת המנחה או בין כך ובין כך יאמרו קדיש ולא יוכל לענות אמן. או שמא יבכה הילד כאשר ירצה להניחו ויחמול עליו ולא יחוש על כבוד קונו ולא ילך כלל לבית הכנסת.

רמב"ם הלכות שמיטה ויובל פרק יג הלכה יג

ולא שבט לוי בלבד אלא כל איש ואיש מכל באי העולם אשר נדבה רוחו אותו והבינו מדעו להבדל לעמוד לפני יי לשרתו ולעובדו לדעה את יי והלך ישר כמו שעשהו האלהים ופרק מעל צוארו עול החשבונות הרבים אשר בקשו בני האדם הרי זה נתקדש קדש קדשים ויהיה יי חלקו ונחלתו לעולם ולעולמי עולמים ויזכה לו בעה"ז דבר המספיק לו כמו שזכה לכהנים ללויים, הרי דוד ע"ה אומר יי מנת חלקי וכוסי אתה תומיך גורלי.

ערבי נחל בראשית תולדות - דרוש א

אלה תולדות יצחק בן אברהם, אברהם הוליד את יצחק (כה, יט). נודע (זח"א קכט א) כי האבות והאמהות רומז לנשמה וגוף, וכך הוא שהאבות הם שורש קדושות הנשמות של ישראל, ואין קורין אבות אלא לג' (ברכות טז ב), כי כל אחד המשיך לו ולזרעו אחריו קדושה חדשה, אברהם המשיך קדושת החסד עליון, ויצחק מדת הגבורה, ויעקב מדת האמת, כידוע. ובכל אחד מאלו הקדושות מוכרחים אנו לעבוד הש"י, שצריך לעשות חסד לנפשו ולכל אדם כדכתיב (משלי יא, יז) גומל נפשו איש חסד. וגם כמו שאמר רבי פלוני (עירו בין כא ב - כב א) איכא קורמי באגמי, ואין התורה מתקיימת אלא במי שנעשה אכזרי על בניו כעורב, מדה זו היינו גבורה, אלא שלכאורה יפלא, איך מקום לאכזריות כזה, אכן, אדרבה אכזריות זו נולד מצד החסד שצריך לעשות לנפשו ורוחו ונשמתו לעבוד ה' תמיד, זה מוליד אכזריות הזו. וזהו הרמז, אברהם הוליד את יצחק וק"ל. וכן צריך להיות דובר אמת בלבבו (תהלים טו, ב) וכן בכל שאר המדות, והכל בא ע"י שנעשה אכזרי על בניו, כאמור.

והנה המצות נקראים אלה כמו שאמר הכתוב אלה המצות (ויקרא כז, לד), ולז"א אלה, ר"ל המצות, הם תולדות יצחק, ר"ל על פי אכזריות והתגברות יוכל לקיים המצות, וקאמר שמדת התגברות ואכזריות זה, הוא בן אברהם שבא ממדת החסד, ומפרש הפסוק כי אברהם הוליד את יצחק, כמו שכתבנו שמדת אכזריות זה נולד ונמשך מחסד שהאדם מחויב לגמול עם נפשו וכאמור.

רבי מתתיה היצהרי (מחכמי ספרד בארגון במאה ה"ו) על אבות פרק ו

[י] בשמחה, שיקח העיון בשמחה לא למשא ולטורח, כמו שאמרו ז"ל והוי שותה בצמא

את דבריהם (לעיל, פ"א מ"ד), ואמר דוד עבדו את ה' בשמחה (תהלים ק, ב) וכו'.
ובספרי בפרשת עקב (פיס' מא) פירוש ולעבדו בכל לבבכם (דברים יא, יג), זה תלמוד.
ואמרו שם לאהבה את השם, שמא תאמר הריני למד תורה כדי שאקרא רבי, כדי שאקבל
שכר לעולם הבא, תלמוד לומר לאהבה, כל מה שאתם עושים לא תעשו אלא מאהבה.
והנה אמרו כאן "בשמחה", נכלל בזה שיסיר מעליו יגונות, חסרון עניות ושאר ענויים
וסגופים אם יש לו, כמו שקדם (לעיל, פ"ג מ"ה) ישים עצמו אכזרי על בניו כעורב, שאם
לא כן יתבלבל בעיונו, והוא כמו שאמר רב פפא אי קרי בן בנה לא גרסינן, והוא מה
שאמרו ז"ל פרק אין עומדין (ברכות לא ע"א) "אין השכינה שורה מתוך עצבות." וכבר
קדם (לעיל, מעלה ו', ליד ציון 234) שבפתיחת למודם פתח במילי דבדיחותא.